

CHRISTIAN HAMBRO

EØS-AVTALENS PRAKTISKE BETYDNING

GYLDENDAL

EØS-AVTALENS PRAKTISKE BETYDNING

CHRISTIAN HAMBRO

**EØS-AVTALENS
PRAKTISKE BETYDNING**

 GYLDENDAL

© Gyldendal Norsk Forlag AS 2022
1. utgave, 1. opplag 2022

ISBN 978-82-05-54166-5

Omslagsdesign: Gyldendal Akademisk
Layout: Bøk Oslo AS
Sats: HAVE A BOOK
Brødtekst: Minion 10,5/15 pkt
Papir: Amber graphic 90 g
Trykk: TOTEM.COM.PL

Alle henvendelser om boken kan rettes til
Gyldendal Akademisk
Postboks 6730 St. Olavs plass
0130 Oslo

www.gyldendal.no/akademisk
akademisk@gyldendal.no

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning og kan straffes med bøter eller fengsel.

Alle Gyldendals bøker er produsert i miljøsertifiserte trykkerier.
Se www.gyldendal.no/miljo

Forord

«EØS-avtalen» er en forkortelse for «Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde», som ble inngått i 1992. Hovedformålet med avtalen da den ble inngått, var å sikre at Norge ble en del av det indre europeiske markedet.

Hensikten med denne boken er å beskrive hva EØS-avtalen betyr i praksis. Boken er skrevet med tanke på dem som møter EØS-avtalen i sitt arbeid, eller som ut fra en mer generell samfunnsinteresse vil vite mer om avtalen. Boken forutsetter ikke noen spesiell bakgrunnskunnskap eller utdanning hos leseren.

Det er mange som har meninger om EØS-avtalen og hva den fører med seg. Oppfatningene henger delvis sammen med politiske holdninger og verdisyn, og hvilken samfunnsutvikling den enkelte ønsker. Til tross for ulike syn på EØS-avtalen kan en beskrivelse av den og hva den betyr i praksis, være nyttig både for tilhengere og motstandere av avtalen. For det første er det verdifullt å forankre politisk holdninger i fakta. For det andre er EØS-avtalen en realitet som det norske samfunnet må forholde seg til, med større eller mindre grad av lyst – eller ulyst. De fire frihetene i EØS-avtalen er faktisk en del av norsk rett.

Grunntonen i en bok som den foreliggende vil være preget av forfatterens ståsted. Utgangspunktet da arbeidet med boken tok til, var en oppfatning om at EØS-avtalen i det store og hele har tjent Norge godt, selv om det noen ganger kan være krevende å følge den, og selv om avtalen i enkelte tilfeller kommer på tvers av norske ønsker. Et annet utgangspunkt har vært at det prinsipielt er demokratisk uheldig at Norge i praksis må følge regler som Norge så å si ikke har noen innflytelse over. På den annen side er muligheten for norsk demokratisk styring av samfunnsutviklingen i det store og det hele i behold, til tross for EØS-avtalen. Arbeidet med boken har ikke rokket ved det som var utgangspunktet ved starten av prosessen. Forhåpentligvis har ikke ståstedet til forfatteren vært til hinder for å gi en nyttig og korrekt beskrivelse av hva EØS-avtalen innebærer for Norge.

Regler er det viktigste virkemiddelet for å få det indre markedet til å fungere. I en fremstilling av EØS-avtalen er en ganske bred presentasjon av regelverket derfor ikke til å unngå. Rent juridisk er EØS-retten på mange måter et imponerende system. Det må ikke skygge over det forholdet at systemet bygger på verdier og en virkelighetsoppfatning som ikke alle kan slutte seg til.

En fremstilling av EØS-retten for ikke-jurister er utfordrende. På den ene side skal presentasjonen gi en forståelse av prinsipper og virkemåte, uten for mye detaljer. På den annen side er det nettopp detaljene som gir liv til bildet av systemet. Derfor inneholder boken mange eksempler på både viktige og mindre viktige EØS-bestemmelser. Fremstillingen av EØS-retten i boken vil likevel ikke gi sikre juridiske svar på vanskelige juridiske spørsmål. Forhåpentligvis vil fremstillingen til tross for dette sette leseren i stand til å forstå når en problemstilling kan reise et EØS-rettslig spørsmål som det er verdt å undersøke nærmere.

I en bok om EØS-avtalen beregnet på jurister ville det være på sin plass å underbygge fremstillingen ved å vise til både norsk og utenlandsk

juridisk litteratur på området. Den interesserte jurist kunne da nøste videre i problemstillingen. For andre lesere ville slike henvisninger stort sett være forstyrrende. Som en avveining mellom disse hensynene er det ved innledningen til de mest juridiske kapitlene vist til hvor i de tre norske hovedverkene om EØS-avtalen temaet i kapittelet er nærmere behandlet. Hovedverkene det siktes til, er Fredrik Sejersted mfl., *EØS-rett* (3. utgave, 2011), Halvard Haukeland Fredriksen og Gjermund Mathisen, *EØS-rett* (4. utgave, 2021) og Finn Arnesen mfl. (red.), *Agreement on the European Economic Area – a commentary* (2018). Henvisning til annen norsk litteratur i form av bøker eller artikler er ellers stort sett fraværende.

Boken har en bred tilnærming til EØS-avtalen, og spennvidden i temaene er ganske stor. Boken er derfor lagt opp slik at hvert kapittel skal kunne leses for seg. Dette er årsaken til at det er noen gjentakelser i boken. Hvert kapittel er for øvrig utstyrt med et sammendrag, slik at leseren raskt kan få inntrykk av hva det dreier seg om, noe som også vil fremgå av den detaljerte innholdsfortegnelsen.

Boken inneholder en del ord og uttrykk som mange ikke bruker til daglig. Hva de betyr, er forklart innledningsvis under «Ord og uttrykk».

–

Det er mange som har gitt bidrag til denne boken. En takk går til dem som har gitt nyttige kommentarer i en tidlig fase av skrivingen av kapittel 12 og 13: Geir Andreassen, Leif Hegna, Aksel Hetland, Gunnar Gjerde, Tryggve Lundar, Tone Matheson, Steinar Stjernø, Harald Rensvik, og Frederik Zimmer. Bjart Holtsmark har gitt verdifulle kommentarer til kapittel 1. Kåre Rommetveit har lest gjennom hele manuskriptet i en slutfase og gitt kommentarer både av prinsipiell karakter og når det gjelder mindre detaljer. En spesiell takk går til Stein Reegård, som har bidratt til mange forbedringer, både på overordnet nivå og når det gjelder spørsmål knyttet til arbeidslivet.

Ådne Cappelen i Statistisk sentralbyrå og Finn Arnesen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo har vært engasjert av Gyldendal som konsulenter. De har begge bidratt vesentlig, både faglig og når det gjelder fremstillingsmåten. EØS-rett er et stort juridisk område, som få behersker fullt ut. Finn Arnesens skarpe juridiske blikk har derfor vært av særlig stor betydning ved kvalitetssikringen av den juridiske fremstillingen. Deres bidrag ført til forbedringer det ikke hadde vært mulig å få til på egen hånd.

Redaktør Espen B. Marhaug i Gyldendal har gitt vesentlige råd i både stort og smått og vært til god hjelp under hele prosessen med å lage denne boken. Kristin Preus og Åsta Mari Aune har bearbeidet manuskriptet i en slutfase, noe som har ført til mange forbedringer.

Ingen av dem som har hjulpet til, har ansvaret for sluttresultatet. Dette ansvaret ligger hos forfatteren.

Boken fanger ikke utviklingen eller begivenheter som angår EØS-avtalen direkte, og som har funnet sted etter utløpet av 2021. Invasjonen av Ukraina i februar 2022 er berørt.

Oslo, 10. mars 2022

Christian Hambro

Innholdsfortegnelse

ORD OG UTTRYKK	19
KAPITTEL 1 HVA EØS-AVTALEN ER, OG HVA DEN BETYR	37
1.1 En uvanlig avtale med stor betydning for Norge	38
1.2 EØS-avtalens hovedtrekk	40
1.3 Historien bak EØS-avtalen	43
1.4 Den økonomiske teorien bak EØS-avtalen	46
1.5 Ikke bare markedsøkonomiske hensyn	48
1.6 Avtalens økonomiske betydning	50
1.7 EØS-avtalen og de store utfordringene	53
KAPITTEL 2 EØS-AVTALEN ER OMFATTENDE OG BLIR STADIG UTVIDET	56
2.1 EØS-avtalen har betydning på mange samfunnsområder	56
2.1.1 De grunnleggende prinsippene har gjennomgående betydning	57
2.1.2 EØS-avtalens grunnleggende prinsippene er utvidet gjennom lovtolkning	60
2.1.3 De grunnleggende prinsippene blir supplert av en omfattende sekundærlovgivning	62
2.1.4 EØS-avtalen utvides stadig gjennom ny lovgivning og er derfor dynamisk	68
2.1.5 Også domstolene bidrar til at EØS-avtalen er dynamisk ...	70

2.2	Mer EU-rett enn det som kreves etter EØS-avtalen	71
2.2.1	Frivillig innlemmelse fordi det er gunstig for Norge	71
2.2.2	Frivillig innlemmelse av EU-rett av andre grunner	73
2.3	Offentlige oppgaver og eierskap er noe som bestemmes av nasjonalstaten	74
2.4	Et mer komplisert rettssystem enn før og mindre rom for skjønn	75
2.5	Håndheving av EØS-avtalen	79
KAPITTEL 3 EØS-SAMARBEIDET UTENOM DET INDRE MARKEDET		81
3.1	Europa-samarbeidet har mange fasetter	81
3.2	Et omfattende samarbeid gjennom programmer	84
3.3	Samarbeid gjennom EU-byråer	86
3.4	Samarbeid for å redusere forskjeller mellom regioner – EØS-midlene	89
KAPITTEL 4 NORGE ER BUNDET AV MANGE ANDRE KONVENSJONER ENN EØS-AVTALEN		92
4.1	Et omfattende bindende internasjonalt regelverk i tillegg til EØS-avtalen	94
4.2	Konvensjoner må få uttrykkelig tilslutning før de blir bindende	97
4.3	Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen griper inn i mange forhold	98
4.4	Internasjonale tekniske krav og standarder kommer i tillegg til vanlige konvensjoner	100
KAPITTEL 5 DE GRUNNLEGGENDE PRINSIPPENE I EØS-RETTE:		
IKKE-DISKRIMINERING OG DE FIRE FRIHETENE		103
5.1	De grunnleggende prinsippene er en forutsetning for det indre markedet, men gjelder ikke ubetinget	104
5.2	Diskrimineringsforbudet	107
5.3	De fire frihetene – en oversikt	109
5.3.1	Selvstendige friheter som delvis henger sammen, og som rekker videre enn bestemmelsenes ordlyd skulle tilsi	109
5.3.2	Det er i første rekke myndighetene som må respektere de fire frihetene	110

5.3.3	Også restriksjoner som hindrer utøvelse av de fire frihetene, er forbudt	111
5.3.4	Det frie varebytte	114
5.3.5	Fri bevegelse for personer og etableringsfriheten	118
5.3.6	Fri bevegelse for tjenester	123
5.3.7	Fri bevegelse for kapital	129
5.4	Om unntak fra diskrimineringsforbudet og de fire frihetene	132
5.4.1	De grunnleggende prinsippene gjelder ikke ubetinget	132
5.4.2	Hensynet til statens inntekter og administrative forhold kan som hovedregel ikke brukes som begrunnelse for unntak	133
5.4.3	De lovfestede hjemlene for unntak fra de fire frihetene	134
5.4.4	De ulovfestede unntakene fra de grunnleggende prinsippene	138
5.4.5	Nærmere om vilkårene for å gjøre unntak fra de fire frihetene	140
KAPITTEL 6 OFFENTLIG NÆRINGSSTØTTE (STATSSTØTTE)		146
6.1	Næringsstøtte – hovedregelen og begrepsbruken	147
6.2	Offentlig pengebruk regnes stort sett ikke som næringsstøtte	149
6.3	Oversikt over ressursbruk som ikke innebærer offentlig næringsstøtte	152
6.3.1	Myndighetsutøvelse	152
6.3.2	Tjenesteyting utenfor markedet	154
6.3.3	Tjenesteyting fra næringslivet til samfunnet finansiert av det offentlige	160
6.3.4	Transaksjoner på markedsvilkår	164
6.4	Næringsstøtte som er forhåndsgodkjent, er lovlig	168
6.4.1	Gruppeunntaksforordningen (forordning (EU) nr. 651/2014)	168
6.4.2	Bagatellmessig støtte	170
6.5	Definisjonen av offentlig næringsstøtte i EØS-avtalen artikkel 61	171
6.5.1	Kjernen i definisjonen er støtte til dem som opererer i et marked	171
6.5.2	Det må være gitt støtte	172
6.5.3	Næringsstøtten må være gitt av EUs medlemsstater eller EFTA-statene eller av statsmidler	174

6.5.4	Støtten må begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer	177
6.5.5	Støtten må virke konkurransevridende	183
6.5.6	Støtten må kunne påvirke samhandelen mellom EØS-landene	184
6.6	Næringsstøtte som tillates etter notifikasjon	189
6.6.1	En oversikt over notifikasjonsordningen	189
6.6.2	Næringsstøtte som skal tillates	190
6.6.3	Næringsstøtte som kan godtas	192
6.6.4	Felles vurderingsprinsipper for ulike formål	195
6.7	Reaksjon på ulovlig næringsstøtte	198
KAPITTEL 7 KONKURRANSEREGLENE		199
7.1	Den økonomiske begrunnelsen for konkurransereglene	200
7.2	Forbudet mot konkurransebegrensende samarbeid	202
7.2.1	Hovedbestemmelsen og en oversikt over hvilke faktorer som er avgjørende for forbudets rekkevidde	202
7.2.2	Forbudet etter EØS-avtalen artikkel 53 gjelder bare for foretak eller sammenslutninger av foretak	205
7.2.3	Forbudet gjelder enhver avtale, beslutning eller form for samordnet opptreden som kan påvirke samhandelen	206
7.2.4	Avtalen må ha konkurransebegrensning som formål eller virkning	209
7.2.5	Avtalen må kunne påvirke samhandelen	211
7.2.6	Avtalen må ha en merkbar påvirkning på samhandelen ..	211
7.2.7	Avtalen må påvirke konkurransen på det relevante markedet innen EØS-området	213
7.2.8	Bagatellmessig påvirkning er unntatt	214
7.2.9	Noen konkurransebegrensende avtaler er tillatt etter artikkel 53 tredje ledd	215
7.3	Misbruk av dominerende stilling – artikkel 54	222
7.3.1	Oversikt over bestemmelsen	222
7.3.2	Det territoriale vilkåret og påvirkning av samhandelen ..	223
7.3.3	Dominerende stilling	224
7.3.4	Utilbørlig utnyttelse av sin stilling	225
7.4	Kontroll med sammenslåinger	228
7.4.1	Sammenhengen mellom konkurransereglene	228

7.4.2	Sammenslåing og kontroll	230
7.4.3	Konkurransen må hindres i betydelig grad	231
7.5	Håndheving av konkurransereglene	233
7.5.1	Hovedregelen om hvilken myndighet som behandler de ulike sakene	233
7.5.2	Det kompetente håndhevingsorganet i saker vedrørende foretakssammenslutninger	235
7.5.3	Konkurranseloven og sammenslåinger	235
7.5.4	Sanksjoner og bruk av virkemidler	236
KAPITTEL 8 OFFENTLIGE ANSKAFFELSER		239
8.1	EØS-reglene om offentlige anskaffelser – begrunnelse og hovedprinsipper	240
8.2	Oversikt over anskaffelsesdirektivene	243
8.3	Direktiv 2014/24/EU – klassisk sektor	244
8.4	Direktiv 2014/25/EU – forsyningssektoren	252
8.5	Direktiv 2014/23/EU – offentlige konsesjonskontrakter	254
8.6	Håndhevingsdirektivene direktiv 89/665/EØF for klassisk sektor og direktiv 92/13/EØF for forsyningssektoren	256
KAPITTEL 9 HVORDAN NYE EØS-REGLER BLIR TIL, HVILKET GJENNOMSLAG DE HAR, OG HVORDAN DE TOLKES OG HÅNDHEVES		258
9.1	Regler er det viktigste verktøyet for å få det indre markedet til å fungere	259
9.2	Hvordan ny EØS-rett blir til	261
9.2.1	Nye EU-regler	263
9.2.2	Innlemmelse i EØS-avtalen	264
9.3	EØS-rettens gjennomslag i norsk rett – presumsjonsprinsippet, forrangbestemmelsen og lik fortolkning med EU-retten	272
9.4	Konsekvenser av mangelfull gjennomføring av EU-rett i norsk rett	276
9.5	Manglende gjennomføring av EØS-rett i norsk rett – ugyldighet og erstatningsansvar	277
9.5.1	Kan bestemmelser som ikke er gjennomført, tillegges betydning?	277
9.5.2	Erstatning	279
9.6	Prinsipper for tolking av EØS-retten	280

9.7	Håndheving av EØS-rett	285
9.7.1	Etterlevelse av EØS-retten er i første rekke en myndighetsoppgave	285
9.7.2	Saker tatt opp av ESA	287
9.7.3	Også en sak for norske domstoler	289
9.7.4	Traktatbruddsaker	292
KAPITTEL 10 MÅ NORGE FØLGE ALLE EØS-REGLER?		294
10.1	Hva <i>handlingsrommet</i> dreier seg om	295
10.2	Oppsigelse av EØS-avtalen	297
10.3	Handlingsrommet når det gjelder de grunnleggende prinsippene	299
10.4	ESAs og EFTA-domstolens avgjørelser må i praksis respekteres	300
10.5	Påvirkning av ny lovgivning	302
10.6	Tilpasning til ny EU-lovgivning	303
10.6.1	Om hvordan ny lovgivning innlemmes i EØS-avtalen	303
10.6.2	Frihetsgraden ved innlemmelse av direktiver og forordninger	303
10.6.3	Adgangen til nasjonal tilpasning i særlige tilfeller	305
10.6.4	Avvisning av EØS-relevans	306
10.6.5	Bevisst utsettelse av implementering	306
10.6.6	Konsekvensene av å si nei til ny EU-lovgivning – «vetoretten»	308
10.7	Brukes det snevre handlingsrommet for lite, og kan det gjøres større?	310
KAPITTEL 11 EØS-AVTALEN I ET DEMOKRATISK PERSPEKTIV OG FORHOLDET TIL MARKEDSKREFTENE		313
11.1	EØS-avtalen har bred oppslutning, men også kritikere	314
11.2	Avtalen begrenser norsk suverenitet	316
11.2.1	Suverenitetsavståelsen	316
11.2.2	En demokratisk beslutning som begrenser norsk demokrati	318
11.3	EØS-avtalens grunnleggende prinsipper og markedskreftene	320
11.3.1	EØS-avtalen legger forholdene til rette for markedskreftene	320

11.3.2	Det enkelte land bestemmer hva som skal være offentlige oppgaver utenfor markedet	321
11.3.3	EØS-avtalen og markedsstyring i Norge	323
11.3.4	EØS-avtalen har begrenset betydning for privatisering og konkurranseutsetting	326
11.3.5	Monopoler, privatisering og konkurranseutsetting	330
11.4	EØS-avtalen og arbeidsmarkedet	334
11.4.1	Utviklingen av arbeidsmarkedet og tilstrømningen av utenlandske arbeidstakere	334
11.4.2	Ulike tilknytningsformer til det norske arbeidsmarkedet og regulering av lønns- og arbeidsforhold	337
11.4.3	De ansattes arbeidsvilkår ved offentlige anskaffelser	343
11.4.4	Rettslige muligheter for å unngå sosial dumping er ikke tilstrekkelig	343
11.4.5	Bruken av kampmidler overfor utenlandsk arbeidsgiver ...	344
11.5	Oppsummering	348

KAPITTEL 12 HVILKET ROM ER DET FOR NORSK POLITIKK

	VED SIDEN AV EØS-AVTALEN?	350
12.1	EØS-avtalen og nasjonal styring – problemstillingen	351
12.2	Økonomisk politikk, næringspolitikk generelt, og skatter og avgifter	354
12.2.1	Økonomisk politikk	354
12.2.2	Næringspolitikken generelt	356
12.2.3	Skatte- og avgiftspolitikken ligger i utgangspunktet utenfor EØS-avtalen	361
12.2.4	Skatte- og avgiftsreglene må ikke være i strid med EØS-avtalens grunnprinsipper	362
12.3	Velferdspolitikken	364
12.3.1	Velferdspolitikken er i første rekke et nasjonalt anliggende	364
12.3.2	Trygd	365
12.3.3	Helsevesenet	370
12.3.4	Offentlige omsorgstjenester – barnehager og eldreomsorg	378

KAPITTEL 13	HANDLINGSROMMET PÅ UTVALGTE OMRÅDER –	
	ARBEIDSLIV, VIKTIGE SEKTORER ELLERS OG MILJØ	380
13.1	Arbeidsliv	381
13.1.1	I hovedsak nasjonal styring	381
13.1.2	Lovgivning og tariffavtaler	382
13.1.3	Arbeidstakere fra utlandet. Tjenestedirektivet, utsendingsdirektivet og vikarbyrådirektivet	385
13.1.4	Oppsummering vedrørende arbeidsmarkedet – nasjonal styring	389
13.2	Likestilling	391
13.3	Utdanning	394
13.4	Energi	397
13.4.1	Vannkraft	397
13.4.2	Elektrisitet	399
13.4.3	Petroleum	402
13.4.4	Fornybar energi	406
13.5	Landbruk og mat	407
13.5.1	Utgangspunktet	407
13.5.2	EUs regler om næringsmidler og veterinærregler	409
13.5.3	De grunnleggende prinsippene i EØS-avtalen gjelder	412
13.6	Fisk og havbruk	414
13.6.1	Omsetning av fisk	414
13.6.2	Forvaltningen av fiskeressursene	416
13.7	Miljø	417
13.7.1	Utgangspunktet	417
13.7.2	Generelle EU-regler	418
13.7.3	Arealdisponering og det klassiske miljøvernet	419
13.7.4	Klimapolitikk	421
13.7.5	Forurensninger og avfall	422
13.7.6	De grunnleggende frihetene og statsstøtteregele ne	425
KAPITTEL 14	HVILKET HANDLINGSROM ER DET IGJEN?	427

VEDLEGG 1 LISTE OVER VEDLEGGENE TIL EØS-AVTALEN	432
VEDLEGG 2 EU PROGRAMMES WITH EEA EFTA PARTICIPATION ...	434
VEDLEGG 3 EU-BYRÅER	441
VEDLEGG 4 LISTE OVER NORGES FRIHANDELSAVTALER	443
VEDLEGG 5 FRIHANDELSAVTALEN MED ISRAEL	445
VEDLEGG 6 EKSEMPLER PÅ STØTTE TIL LOKALE TILTAK SOM EU-KOMMISJONEN MENER I UTGANGSPUNKTET IKKE PÅVIRKER SAMHANDELEN	448
VEDLEGG 7 PERSONER SOM UTFØRER ARBEID I NORGE – INNDELING ETTER TILKNYTNING	450
TILLEGG TIL KAPITTEL 6 OFFENTLIG NÆRINGSSTØTTE. BAKGRUNNEN FOR REGLENE, PRAKTISERING AV DEM OG NÆRINGSSTØTTE SOM POLITISK UTFORDRING	452
LITTERATURLISTE	461
LOVREGISTER	462
EØS-AVTALEN	465
DOMSREGISTER	467
STIKKORD	469

